

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :
Az Országos Erdészeti Egyesület.

Szerkesztő :
Bund Károly.

Megjelenik minden hónap 15.-én.

Negyvenedik évf. XII. füzet. 1901. december hónap.

Előfizetési díj egy évre 16 kor. Az Országos Erdészeti Egyesület oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alap. tagok, kik 300 kor.-nál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árárt járathatják.

—✚— Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet. —✚—

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

A külföld erdőgazdasági beruházásai.

Irta : *Kaán Károly*, m. kir. főerdész.

(Három képpel.)

A hegyvidéki erdőgazdaságnak a nemzet háztartásában birt szerepéről f. é. május hó 4-én az Országos Erdészeti Egyesületben tartott felolvasásomban *) részletesen megindokoltam azt, hogy miért tulajdoníthatunk ugy az általános gazdasági politika szempontjából, mint az erdőgazdaság érdekéből különös fontosságot azoknak a beruházásoknak, melyek az erdők feltárására vonatkoznak.

Állításaim bizonyításánál hivatkoztam a külföld példájára. Reámutattam arra a következetességre, melyet ott az erdős vidékek feltárásánál követnek, s megvilágítani igyekeztem azokat az áldásos következményeket, a melyekkel az e fajta erdőgazdasági beruházások járnak.

*) Erdészeti Lapok 1901. VII. füzet.

Ilyen előzmények után talán indokolt lesz az a tervem, hogy ezuttal rövid vonásokban ismertetem azt a gazdasági tevékenységet, melyet a külföldnek részemről megismert országai az erdők feltárását célzó beruházások körül kifejtettek.

Ha ily tekintetekből a külföldi erdők gazdasági történelmét vesszük szemügyre, a német birodalom tartományokban a XIX. század 4. évtizedében találkozunk először az erdők modern feltárására vonatkozó intézkedésekkel. E tájt ugyanis a fakereskedelem fokozódó élénkülése, az általános közgazdasági fellendülés, s egyéb körülmények bátorították fel az elég konzervatív birtokosokat arra, hogy e nagy tőkét kívánó befektetésekre szánják magukat.

Ezen erdőgazdaságok költségvetéseiben ez időtől kezdődőleg évenként fokozódó összegek szerepelnek, melyek az erdei utak javítására és új utak építésére vonatkoznak.

A déli Schwarzwald szívében fekvő, s a mi hegyvidéki erdőgazdaságaink viszonyaival sokban hasonlatos st.-blasieni nagyhercegségi főerdészség kerületére az alábbi összefüggő két táblázat (1188—1191. old.) nyújt e tárgyhoz vágó tanulmányos adatokat. Egy főerdészség 60 évi erdőt feltáró beruházása időszerű egymásutánban hatalmas végösszegével arra a céltudatos és tervszerű munkára enged következtetni, melynek erdőgazdasági eredményeit éppen felolvasásban is részletesebben kifejtettem.

A 3444·96 *ha.* (5987·35 *kat. hold*) térfogatu, s a magas hegységi Schwarzwaldban fekvő ezen st.-blasieni főerdészség*) a Rajnától elég távol (30 *km.*) esik, s vasuti vonal ma sem huzódik el közelében. A helyi fafogyasztó ipartelepek ellátásán felül maradó nagymennyiségű fa-

*) Ujabbán Baden nagyhercegségben a főerdészségek hivatalosan az erdőhivatal czimet viselik.

anyagot a vevők az erdőhatáron túl még 30—40 kilométerre szállítják közutakon, míg a világforgalom eszközeihez ér.

De nemcsak az ily távol fekvő hegyvidék erdőségeit tárja fel Baden nagyherczegség, hanem még inkább sietette a munkát egyéb erdőségeiben. Ezek a közforgalomhoz közelebb terülve el, az élénkebb fakereslet folytán a munkálatok gyorsított keresztülvitelét kívánták.

A nagyherczegség állami erdőgazdasága részéről az 1886-tól 1895-ig számított 10 év alatt az utépités és fenntartás körül kifejtett tevékenységet az 1192—1195. oldalakon lévő táblázatok tüntetik fel. *)

Az a 13 főerdészség Badenben, melyet az összesen 98 kincstári erdőgazdasági kerület közül a nagyherczegség kormányának előzékeny támogatása mellett bejártam, e téren a czéltudatos s nagy technikai tudással végzett munka képét tárta fel előttem és meggyőzött arról is, hogy annak a 393,882·95 márka összegnek, melyet 50 év munkája után még ma is átlagosan és évenként a jelenleg 97,249 hektár állami birtok erdei utjaira fordítanak, ép úgy a nyilvános állami, köz- és községi utakhoz átlagban és évenként nyújtott 90,697·16 márka hozzájárulásnak nemcsak meglepő erdőgazdasági eredményei észlelhetők, de nagy közgazdasági fontossága is tapasztalható mindenfelé.

Amint Baden nagyherczegség, úgy a többi dél-német állam is hasonló nagy áldozatokkal, s éppen ilyen lázas tevékenységgel tárja fel erdőségeit. Württemberg királyságot ill. az 1196. old. található táblázat nyújthat felvilágosítást. **)

*) Statistische Nachweisungen aus der Forstverwaltung des Grossherzogthums Baden 1895.

**) Forststatistische Mittheilungen aus Württemberg 1896.

Az 1896. évi állapot szerint 189,347 hektárnyi erdő-
ségben évenként az utolsó 6 év átlaga szerint új utak
építésére 310,175·67 márkát, ütfentartásra 330.279·75
márkát, összesen tehát évenként 640,455·42 márka költ-
séget használtak fel.

Bizonyítékául szolgálhat ez annak a gazdasági tevé-
kenységnek, melylyel Württemberg királyság erdészete
Bádenével évtizedek óta majdnem párhuzamosan halad a
céltudatos fejlődés útján.

Elsass-Lotharingiában a 70-es évek előtt a francziák
részéről fölösleges konzervativitással, de mégis extenzive kezelt
erdőségek feltárása a német uralom óta vette kezdetét s
arra, hogy az e célra fordított költségek mily gyors kihatá-
súak lehetnek a gazdaság fellendülésére, a legtanul-
ságosabb példát nyújtják.

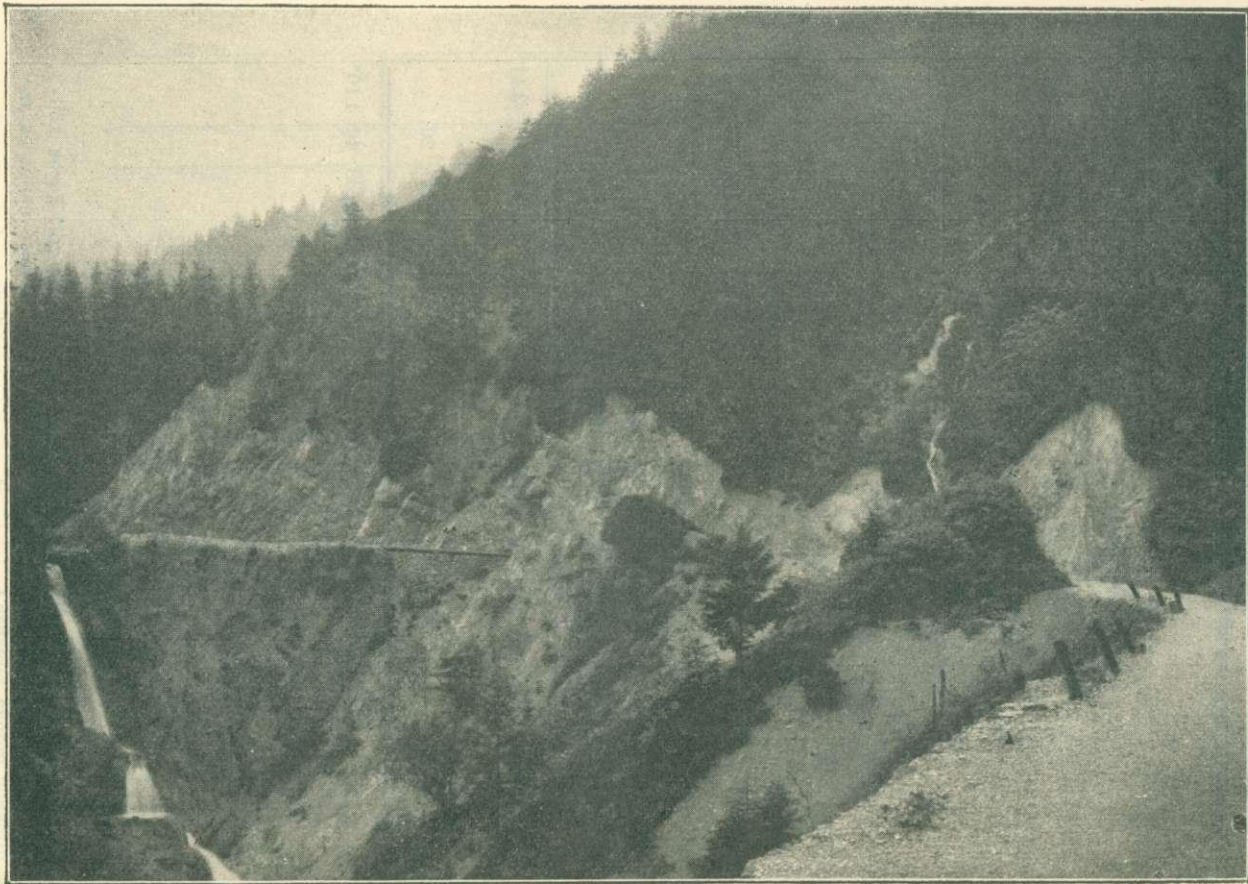
Az 1893-iki gazdasági adatok *) szerint a 149,888
ha területű erdőbirtokon az állam új utak építésére 102,175,
utjavításokra pedig 178,109 márkát fordított.

Bajorországra nézve adataink nem oly kedve-
zőek. Ezt a bajor hegyvidéki erdők sokoldalú szolgál-
mainak tudhatjuk be, melyek az erdő jövedelmét fölötte
apasztják.

A tulajdonos állam gazdálkodása ily irányban csak
kisebb térre, a szolgalmmentes területekre szorul mind-
addig, míg a gazdaságot nehezítő ezen körülmények orvo-
solhatók lesznek.

Schweiz erdőgazdaságának e tárgy különleges tevé-
kenységéről már azért sem szólhatunk, mert az erdőbirtok
fölötte tagolt terepviszonyai annyira különlegesek, tulajdon-
jogilag az erdő annyira megosztott, hogy belterjes fel-

*) Beiträge zur Forststatistik Elsass-Lothringens. Heft XII. Strassburg 1898.

Erdei út a goiserni cs. k. erdőgondnokságban (Felső-Ausztria).

Utépítési költségek a st.-blasien-i

Az építési munka ideje		I. rendű erdei utak									
		a) teljes alapozással					b) nem teljes ala-				
		Hossz	Az építési költség			Az utólagos munka költ- sége		Hossz	Az építési költség		
			összesen	fm- ként					összesen	fm- ként	
m.	M.	Pf.	M.	M.	Pf.	m.	M.	Pf.	M.		
1834—1843							8224	17,637	90	2.14	
1844—1853							32939	105,502	54	3.20	
1854—1863							6859	26,180	82	3.82	
1864—1873	5295	35,386	03	6.68							
1874—1883	10232	57,464	15	5.62	617	60					
1884—1893	21894	148,201	62	6.77	1382	65					
1834—1894	37421	241051	80	6.46	2000	25	48022	149,321	26	3.11	
Utólagos munkák		2000	25					47,417	20		
	37421	243,051	05	6.50			48022	196,738	46	4.10*	

* Beleszámítva a Wera völgyben az árvíz által okozott károk költségét, mely nélkül a költség fm-ként csak 2.72 M. (Az első építés és az utólagos munka költsége.)

(badeni) főerdészségben. I.

II. rendű erdei utak												Jegyzet
pozással		a) alapozással				b) nem teljes alapozással.						
Az utólagos munka költsége		Az építési költség				Az építési költség				Az utólagos munka költsége		
		Hossz		összesen		Hossz		összesen				
M.	Pf.	m.	M.	Pf.	M.	m.	M.	Pf.	M.	M.	Pf.	
						2386	3831	86	1.62			
40804	49*					2514	2296	28	—,91			
879	71					5268	10973	63	2.08			
906	86	808	1620	—	2.—	991	1484	57	1.50			
433	—	1228	3470	68	2.83					150		
4393	14	1533	7252	02	4.73					75	75	
47417	20	3569	12342	70	3.46	11159	18586	34	1.66	225	75	
							225	75				
		3569	12342	70	3.46	11159	18812	09	1.68			

* Beleszámítva a Wera völgyben az árvíz által okozott károk költségét, mely nélkül a költség *fm*-ként csak 2.72 M. (Az első építés és az utólagos munka költsége.)

Utépítési költségek a st.-blasien-i

		V o n t a t ó u t a k															
		a l a p o z v a						a l a p o z á s n é l k ü l									
Az időszak évtizedekben	hossz	első befektetési költség				Pót- munka		hossz	első befektetési költség				pót- munka				
		egészben		fm. ként		M.	Pf.		egészben		fm.		M.	Pf.			
		m.	M.	Pf.	M.				m.	M.	Pf.	M.			M.	Pf.	
1834—1843																	
1844—1853																	
1854—1863								1197	1377	93	1.15						
1864—1873								1560	1237	05	0.79						
1874—1883								701	1330	93	1.90	253	40				
1884—1894	1413	5731	19	4.06	112	72	5351	11756	28	2.20	285	97					
1834—1894	1413	5731	19	4.06	112	72	8809	15702	19	1.78	539	37					
Pótmunkák		112	72					539	37								
	1413	5843	91	4	14	—	8809	16241	56	1.84	—	—					

(badeni) főerdészségben II.

A kocsin járható utak ujjáépítésének költsége			A régi utak kocsin járhatóvá tétele			Védelmi és szánutak			Az összes építési költség		Jegyzet
hossz	költség		hossz	költség		hossz	költség		M.	Pf.	
m.	M.	Pf.	m.	M.	Pf.	m.	M.	Pf.	M.	Pf.	
10610	21469	76	3911	4471	26	10320	2501	09	28,442	11	
35453	148603	31	3415	5251	41	2751	644	14	154,498	86	
13324	39412	09	891	616	—	11535	4587	09	44,615	18	
8654	40634	51	—	409	71	14128	7228	85	48,273	07	
12161	63719	76	558	350	—	7070	2480	98	65,550	74	
30191	179191	34	140	4789	07	16987	11655	84	195,636	25	
110,393	493,030	77	8915	15887	45	62791	29097	99	538,016	21	
1 fm. =	4	46		1	78		—	40			

Utépítési költségek Baden

Tételek száma	Év	a) erdei, faanyag szállító									
		u j é p í t é s									
		az ut hossza				az építési költség					
		Erdei utak		Vontató utak	Szántók és védelmi ösvények	összesen	fm-ként				
		I. oszt.	II. oszt.				erdei utak		Vontató utak	Szántók és védelmi ösvények	
		m é t e r				m á r k a					
1	1886	34040	28129	13630	2733* 16847	179,306·92	4·11	0·88	0·61	0·60* 0·19	
2	1887	43730	40719	14180	919* 23650	274,091·04	5·06	0·62	1·06	0·86* 0·20	
3	1888	43078	33912	16651	5327* 17199	205,057·60	3·70	0·65	0·87	0·53* 0·19	
4	1889	41215	31383	10683	3530* 27209	252,287·73	4·96	0·83	1·14	0·62* 0·20	
5	1890	35402	24532	16146	2194* 18789	199,765·30	4·30	0·86	0·83	0·31* 0·23	
6	1891	26735	28577	13487	6749* 30888	209,532·96	5·30	1·10	1·34	0·46* 0·21	
7	1892	29946	24264	15506	6227* 41886	195,313·09	4·82	1·23	0·85	0·32* 0·14	
8	1893	33760	23509	12139	5311* 20014	203,329·94	4·50	1·30	0·66	0·77* 0·17	
9	1894	30933	20470	15479	6833* 21086	179,672·25	4·16	1·39	1·01	0·33* 0·15	
10	1895	31948	18952	9416	1461* 41908	176,425·81	4·27	1·20	0·59	0·55* 0·22	

Az 1886—1895. közé eső 10 évben kiadott
Egy év átlagában 393,882·95 Márka.

nagyhercegségben I.

utak				Jegyzet
Fon- tosabb javítások	Állandó fel- ügyelet	Kisebb tataro- zások	Fő- összeg	
m á r k a				
61,540·79	15,942·67	81,337·96	338,128·34	<p>I. osztályu erdei utak kölapo- zással épülnek, a II. osztályu utak csak föld-utak.</p> <p>A *-al jelzett számok a szánutakra vonatkoznak, míg az alattuk levő számok a védelmi ösvényeket illetik.</p>
53,728·14	16,880·17	84,249·35	428,948·70	
51,325·04	17,360·69	79,984·55	353,727·88	
71,962·19	18,379·05	100,155·24	442,784·21	
67,554·80	18,216·73	111,084·72	396,621·55	
53,253·94	20,615·20	113,204·75	396,606·85	
55,805·88	20,694·08	121,702·07	393,515·12	
64,745·67	22,265·49	116,537·50	406,878·60	
62,532·82	23,554·51	116,787·64	382,547·22	
68,605·27	24,707·56	129,332·42	399,071·06	
összesen	-----	-----	3,938,829·53	

Utépítési költségek Baden

Tételszám	É v	b) községi utak köz- és					
		Új építés			Fontosabb ut- javítások	A rendes	
		Úthossz	Az építési költség			Az ut hossza	Állandó felügyelet
			összesen	1 fm-re			
m.	m á r k a	márka	m á r k a				
1	1886	1388	8,354·12 7,467—*	6·02	8,539·83 20—*	250,115	11,704·37
2	1887	1790	11,214·71 4,952·86*	6·26	7,705·24	268,869	11,356·97
3	1888	2700	15,479·35 150—*	5·73	3,809·34	281,060	11,836·32 28·98*
4	1889	140	1,182·44 1,642·23*	8·45	8,149·39	254,358	10,651·65
5	1890	1214	4,912·75	4·05	4,528·87	254,951	11,524·35
6	1891	2145	10,774·72	3·61	5,762·13	267,646	11,639·27
7	1892	428	7,799·28	18·22	9,288·79 557·87*	267,837	11,701·54
8	1893	700	21,939·08*	—	7,032,12	233,768 138,121*	11,832·06 614·07*
9	1894	1762	5,430·10 2,000—	3·08	11,938·89	223,152 139,502*	12,604·65 917·42*
10	1895	900	11,911·91	13·23	12,086·26	226,361 138,308*	13,386·75

Az 1886—1895. közé eső 10 évben kiadatott
Egy év átlagában 90,697·16 Márka..

nagyhercegségben II.

állami utak				Főösszeg	Jegyzet	
utfenntartás			Főösszeg			Jegyzet
Kisebb tatarozások	Összesen	Folyómé- renként				
m á r k a			márka			
37,373·17 9,550·59*	58,628·13	0·20	83,006·08	Ezen kimutatásban azon községi, köz- és állami utak szerepelnek, melyek építése, illetve fentartása a kincstári erdőgazdaságot illeti meg, csakis a *-al jelzett számok vonatkoznak oly utvonalakra, melyeknél a kincstár az ugyancsak *-gal jelzett hozzájárulási összeget fizeti.		
38,154·45 11,832·60*	61,344·02	0·18	85,216·83			
43,586·87 13,477·82*	68,929·99	0·24	88,368·68			
43,087·64 11,619·34*	65,358·63	0·21	76,332·69			
45,909·43 14,560·15*	71,993·93	0·22	81,435·55			
44,682·62 18,508·77*	74,830·66	0·21	91,367·51			
59,339— 16,454·78*	87,495·32	0·27	105,141·26			
35,830·05 22,434·78*	70,710·96	0·20 0·16	93,682·16			
36,355·47 23,652·36*	73,529·90	0·22 0·17*	92,898·89			
46,169— 19,968·01*	79,523·76	0·22	103,521·93			
összesen	—	—	906,971·58			

Utépítési költségek Württemberg állami erdeiben a)

Tételek száma	Év	Erdőterület	U j é p í t é s								Jegyzet
			Szállító utak						Egyéb uj építmények	Az uj építmények összköltségei	
			az ut felépítménye			uttest építés					
			hossz	a költség-szükséglet		hossz	a költség-szükséglet				
				összesen	1 m-re		összesen	1 m-re			
ha.	m.	márka	m.	márka	márka						
1	1891	188,723	50041	111,226·89	2·22	63679	101,085·82	1·58	54,558·76	299,276·84	
2	1892	188,959	46517	98,280·38	2·11	76501	143,953·14	1·88	38,495·50	311,710·94	
3	1893	189,160	56397	121,977·43	2·16	61818	106,846·13	1·73	55,919·68	306,705·80	
4	1894	189,243	45798	103,877·83	2·27	82118	169,102·39	2·06	46,569·18	341,635·99	
5	1895	189,233	43811	101,396·90	2·34	66996	126,494·55	1·82	55,463·73	305,587·83	
6	1896	189,347	56422	119,859·41	2·40	56555	98,176·40	1·57	55,335·05	296,136·66	

Utépítési költségek Württemberg állami erdeiben b)

Tételek száma	Év	U t f e n t a r t á s											Az uj utépítések és a fentartási költségek (a+b tábla) összege
		Az erdőkinestár számlájára fentartott szállítóutak						Egyéb fentartási költség	a fentartás költségei			az utmunkások átlagbére	
		alapozva			nem alapozva				összesen	1 ha. erdőterületre	a fatermés 1 köbm.		
		az egész hosszúság	a költs. szükséglet		az egész hosszúság	a költs. szükséglet							
		m.	M.	Pf.	m.	M.	Pf.	M.	Márka	Pf.	M.	M.	
1	1891	2.352,111	208,627·03	8·8	6.865,628	73,162·54	1·1	60,083·66	341,873·23	1·81	32	—	641,150·07
2	1892	2.414,107	223,996·35	9·3	6.981,451	67,462·64	1·0	29,585 87	321,044·86	1·70	30	—	632,755·80
3	1893	2.453,816	219,865·83	9 0	7.011,631	61,576·35	0·9	27,766·01	309,208 19	1·63	28	—	615,913·99
4	1894	2.494,944	213,310·87	9·0	7.020,586	68,520·23	0·9	27,680·04	309,511·14	1·64	26	—	651,147·13
5	1895	2.546,081	218,041·28	8·6	7.069,240	68,536·—	1·0	30,682·67	317,259·95	1·54	30	1·98	622,847·78
6	1896	2.599,298	223,950·43	8·0	6.879,095	69,037·21	1·0	89,793·31	382,781·15	2·02	36	2·—	678,917,81

tárása elé lépten-nyomon nehéz, mondhatnók itt-ott leküzdhetetlen akadályok gördülnek.

A kitünő karban tartott közutak, melyek már az idegenforgalom fentartása és fokozása érdekében is igen fejlettek, a vasutak sűrű hálózata mellett elsőrendű szerepre hivatvák az erdőtermékek szállításánál. Behálózzák a turista-forgalom érdekében az oly helyeket is, hol egyéb körülmények között fejlettségük ilyen foka szükséges sem volna. Schweizban ennél fogva a faanyagának itt-ott a magas hegyoldalokról a völgybehozatala képezhet egyedül nehézséget az erdőgazdaságban; ezt azonban más berendezésekkel küzdik le azok a mindenben gyakorlati emberek.

Különben a Zürich és Luzern városok erdőgazdaságában folytatott erdőfeltárási munkálatok meggyőző bizonyítékul szolgálhatnak arra, hogy Schweiz virágzó ipara és forgalma mellett az erdők feltárása sehol sem maradt el ott, hol azt fontos körülmények nem akadályozták, s a terepviszonyok azt egyáltalán megengedték.

Az osztrák állam területén fekvő nagyobb magán erdőbirtokok közül a néhai Albrecht, most Frigyes főherczeg tescheni (O. Szilézia) uradalma köti le érdeklődésünket, mely a modern elvek észszerű alkalmazásával mondhatnók vezet az osztrák magántulajdonu, nagyobb erdőgazdaságok között. Az 1898. évi bécsi jubiláris kiállításon a tescheni uradalomnak pavillonjában bemutatott s az erdőgazdaság 50 éves fejlődésére vonatkozó, nagy körültekintéssel és leleményességgel összeállított grafikus táblázatok ennek nyilvános bizonyítékai voltak.

1848-ban az uradalom jelenleg 52,100 *ha.* térfogatu erdőgazdaságában a szabad vizen való szállítás 296·9 *km.*-re terjedt ki s e mellett 23·9 *km.* usztató csatorna

állott a faanyag-szállítás szolgálatában. Mindehhez 25 vízfogó gyűjtötte a vizet és 26 gereb fogta ki a vizen uszó faanyagot. A szárazföldi faanyag-szállítás e nagy-szabású berendezés mellett 174 km. III. osztályú, tehát egészen kezdetleges erdei utra szorult.

Ma már az I. oszt. erdei utak hossza 91 km, a II-od osztályuké 100·2, a III.-ad osztályuké 219·2 km. Eléggé tanuskodik mindez arról, hogy a vizen való szállítás fölött ez az uradalom is kimondta beszüntető ítéletét, mely most már a fokozatos végrehajtás alatt áll, sőt ide s tova a befejezéshez közeledik.

Az osztrák állami és közalapítványi birtokokon, hol a vízi szállítás céljaira szolgáló és óriási költséggel létesített berendezések tanulságos nevezetességre tettek szert, az erdőknek szárazföldi utakkal való okszerű feltárását csak a múlt század 70-es éveinek elején kezdték meg a kellő következetességgel, midőn az állami erdők kezelése 1873-ban a földmivelési ministerium hatáskörébe jutott.

Schindler 1885-ben megjelent nagy művében*) az osztrák államerdők szállítási eszközeiről a következőket mondja: «A mióta az újabb időben a faarak emelkednek, s a régi keletű szállítási berendezések fentartása nagyobb költséget igényel, mind e mellett pedig a nyilvános közlekedési eszközök mindinkább fejlődnek, különös gondot fordít az államerdészlet arra, hogy a hegyvidéki erdőségekben is a szárazföldi szállítási módok alkalmaztassanak.»

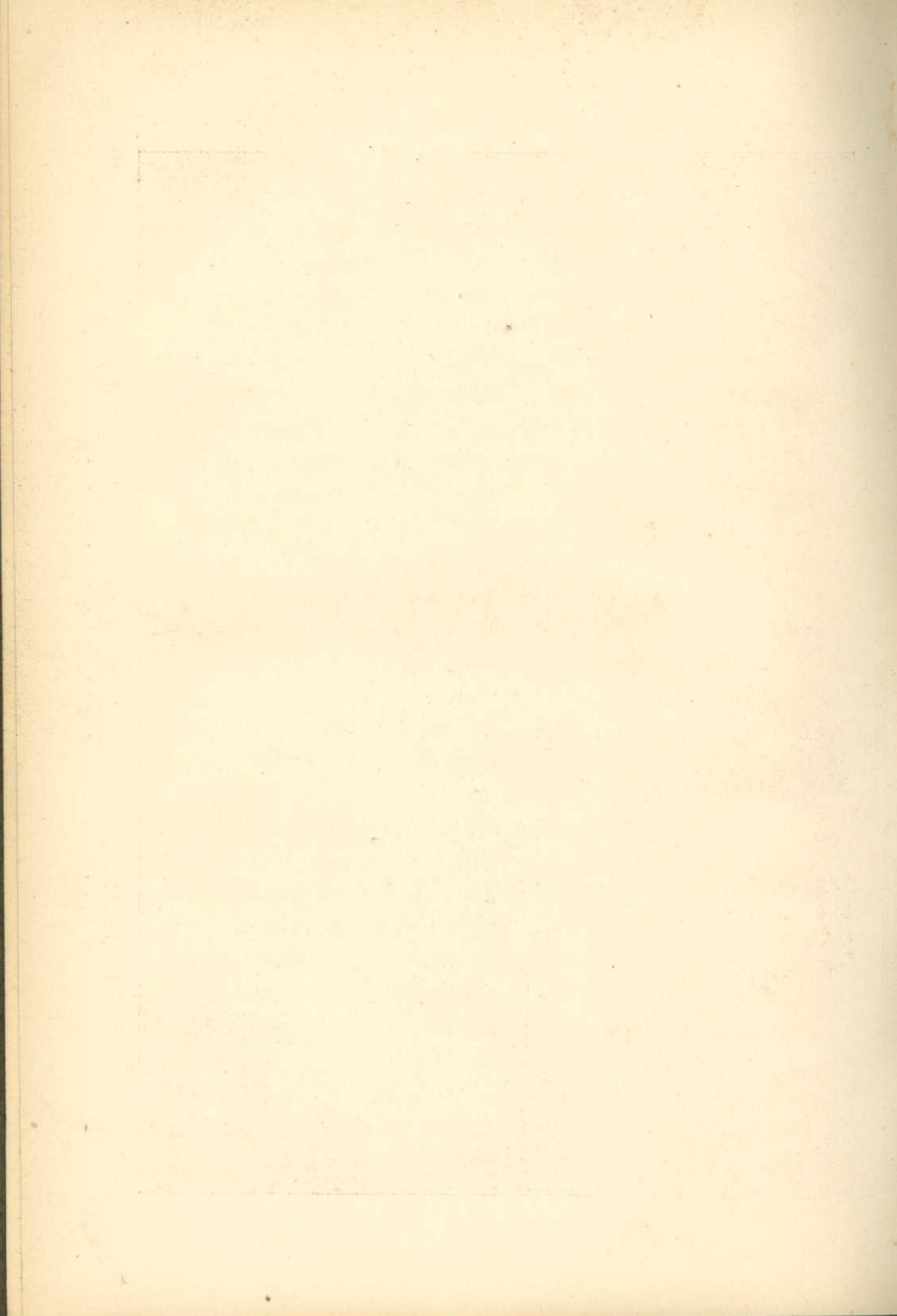
A gyökeres rendszerváltozásnak azonban igen nagy nehézségek állották útját, az évek hoszu során az usztási berendezésekbe fektetett tőkék ugyanis óriás összeget képviseltek.

*) Karl Schindler: Die Forste der in Verwaltung des k. k. Ackerbauministeriums stehenden Staats- und Fondsgüter. Wien 1885.

Erdei ut hiddal, a goiserni cs. k. erdőgondnokságban (Felső-Ausztria.)

»A külföld erdőgazdasági beruházásai« című cikkhez.

Az ide fűzött táblázat (1200. old.), mely az 1885. évi állapotra vonatkozik, bizonyíthatja azt, hogy az osztrák államjavakon és a közalapítványok erdőbirtokain a faanyagok vizen való szállítása még 16 év előtt is eléggé kiterjedt volt. Ez összeállítás szerint ugyanis 1885-ben 9.351,100 korona értéket képviselt még a vízi művek építési költsége s fentartásuk évenként 168,570 koronába került.

Elképzelhetjük tehát, hogy e vízi berendezések az egész erdőgazdaság menetére ez időben még sok helyütt elsőrendű befolyást gyakoroltak, s a reájuk fordított fölötté nagy minden éves kiadások mellett még mindig békói az erdőgazdaság egészséges fejlődésének. A gazdaság egész rendszere, egész berendezése e módok szerint fejlődött; s mert a hegyvidék lakosságának ott is fontos keresetét képezi az erdőmunka, évszázados szokások fűződtek a vizen való szállítás módszeréhez. Nagy idők emlékeit, az elődök minden munkáját kellett tehát romba dönteni, s hatalmas értéket képviselő államvagyonot kellett megsemmisíteni, hogy a gazdaság utat találjon ahhoz a célhoz, mely az erdők szárazföldi eszközökkel való feltárása árán a jövedelmező belterjességből áll.

Az állam költségvetéseiben 1885 után évenként fokozódó tételek szerepeltek a beruházások rovatán, melyek főleg a Salzkammergut szárazföldi szállító eszközökkel való feltárására fordítottak. A munka tehát megindult, s a vele elért gazdasági eredmények kecsegtető adatai, s különösen az erdőbirtok jövedelmezőségében jelentkező nagyarányú emelkedés vezette azután reá az osztrák kormányt, hogy az általános beruházási kölcsönből egyszerre és nagyobb összeget juttasson az erdőt feltáró beruházásokra, s a görögkeleti hitalapok készpénzvagyonából is nagymérvű kiadásokat engedélyezzen ilyen célra.

Az osztrák állami és alapítványi erdők vízi szállítási berendezései 1885-ben.

Állami és alapítványi erdők	Erdőterület		Az usztatásra és tutajozásra alkalmas vízi utak berendezésének					
	Az usztatott vagy tutajozott fatömeg	száma	hossza	partvédő műveinek hossza	berendezésének			
					építési költsége	fentartási költsége évente	a vízi ut egy km-re	
	ha	m ³	kilométer		k o r o n a			
Állami erdők ---	633408	573990	368	3449	215·4	1107800	67040	20
Alapítványi erdők	259433	134580	42	658	10·6	143800	836	1·2
Összesen ---	892841	708540	410	4107	226·0	1251600	67876	16

Állami és alapítványi erdők	száma	A duzzasztó és vízgyűjtő művek					
		közül a vízgyűjtők felfogó képessége	építési költsége	fenn-tartási költsége	k ö b m é t e r		
					egyenként	összesen	k o r o n a
		környékébe eső erdőterület	igénybevételevel usztatott fatömeg	közül a vízgyűjtők felfogó képessége		építési költsége	fenn-tartási költsége
Állami erdők ---	118	182117	411520	430— 450000	4825800	1062600	14220
Alapítványi erdők	7	25000	126000	3000— 170000	330000	164000	2400
Összesen ---	125	207117	531520	430— 450000	5155800	1226600	16620

Állami és alapítványi erdők	száma	A fafelfogó művek						A vízi utak, a vízduzzasztó vízgyűjtő és fafelfogó művek összes	
		udvar terének felfogó képessége	vidékébe eső erdőterületek	udvarában évente összegyűjtött fatömeg	építési költsége	évi fenn-tartási költsége	k o r o n a		
							egyenként	összesen	építési költsége
		m ²	ha	m ²	korona		korona		
Állami erdők	66	200— 42000	480860	229810	476170	6872880	84052	9042700	165312
Alapítványi erdők	2	300— 900	1200	600	1000	600	22	308400	3258
Összesen ---	68	200— 42000	482060	300410	477170	6873480	84074	9351100	168570

E helyütt röviden csak azt említem fel, hogy az 1897—1902. éveken belül az osztrák állami erdőkben 5.978,350 korona, az osztrák görög-keleti hitalapok erdőgazdaságában (Bukovinában) 4.928,440, összesen tehát 10.906,780 korona összeget fordítanak az állami és állami-lag kezelt erdők feltárására.

Hatalmas összeg ez, melynek erdőgazdasági következményei — mint azt a kezdetben jelzett felolvasásomban ismertettem — már is tapasztalhatók. A szállítás olcsóbbá tétele folytán befolyással lesznek azonban ezek az osztrák fakivitel mérvére is, a miért nem szorul további indokolásra, hogy közvetlenül érdeklik a magyar erdőgazdaságot is, melynek komoly fontolóra kell vennie, nincs-e idején, hogy erdeit hasonlóan felszerelje a gazdasági tökeletesbülés ez eszközeivel.

Érdemesnek látom ezért, hogy az osztrák állami és közalapítványi erdőket illető beruházásokkal, s az ezek alapján végzett munkálatokkal közelebbről külön cikkelyben is foglalkozzam.

Secessió az erdőgazdaságban.

Irta: *Szentimrey Dániel*, kir. erdőfelügyelő.

Nem tudok más elnevezést adni annak a tulzottan liberalis motivumokkal ékeskedő erdőgazdasági képnek, melyet a Magyar Erdész f. é. 16. és 17. számában Erdőgazdasági üzemterveink és azok végrehajtása címmel „E“ jel alatt megjelent közlemény szerzője megrajzolt.

Elismeréssel adózik a cikk írója Bund Károly egyesületi titkárnak, mint olyannak, aki az E. L. július havi számában közölt tanulmánya kapcsán a magyar erdészek közül elsőnek emel szót az erdőgazdasági szabadabb